

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(МНАУ)

Розглянуто та ухвалено
на засіданні вченої ради МНАУ
протокол № 12 від 20 травня 2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. ректора МНАУ

В'ячеслав ШЕБАНІН

Положення
про порядок присудження ступеня доктора філософії та
проходження процедури захисту дисертації
на здобуття ступеня доктора філософії у
Миколаївському національному аграрному університеті

CO5.488.18-00.2025

Миколаїв

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	CO5.488.18-00.2025
--	--	---

Передмова

Розроблено:	Відділ аспірантури та докторантури
Зав. аспірантурою	Кушнарєва О.М.
Затверджено:	Наказом ректора від 04.06.2025, № 93/1-О
Введено в дію:	Вперше
Розглянуто та ухвалено вченою радою:	Від «20» травня 2025р., протокол № 12

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
---	--	---

Зміст

1. Загальні положення	4
2. Вимоги до здобувача ступеня доктора філософії, його дисертації та наукових публікацій.....	8
3. Склад разової спеціалізованої вченої ради	11
4. Відповідальний працівник із супроводу забезпечення діяльності разових спеціалізованих вчених рад.....	13
5. Публічна презентація наукових результатів дисертації Здобувача та її обговорення	15
6. Утворення разової спеціалізованої вченої ради	18
7. Процедура захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді Університету	20
8. Скасування рішення разової СВР про присудження ступеня доктора філософії.....	26
9. Державна реєстрація та облік дисертацій.....	26
10. Перелік атестаційних документів Здобувача	29
11. Фінансове забезпечення процедури атестації здобувача ступеня доктора філософії.....	31
12. Контроль та відповідальність за дотримання вимог Положення	31
13. Прикінцеві положення.....	32
ДОДАТКИ	33

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

1. Загальні положення

1.1 Це положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті розроблено відповідно до:

Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;

Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (Постанова КМУ від 23.03.2016 № 261 в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502);

Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 в редакції від 01.01.2024) (далі – Порядок 44);

Порядку державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 785 від 27.06.2023 № 1304 від 11.09.2024);

наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження форм документів атестаційної справи здобувача ступеня доктора філософії» від 22.04.2019 р. № 533;

листа-роз'яснення щодо застосування кваліфікованих електронних підписів при створенні разових рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти № 918 від 07.07.2023. – Додаток – Лист Міністерства цифрової трансформації України №1/04-2-7006 від 27.06.2023;

листа-роз'яснення щодо підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії – Лист Міністерства освіти і науки України № 1/1597-24 від 29.01.2024.

1.2 Положення укладене з метою упорядкування процедури атестації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та забезпечення своєчасного захисту дисертацій, поданих на здобуття ступеня доктора філософії, у разових спеціалізованих вчених радах Миколаївського національного аграрного університету (далі – Університет).

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

1.3 Суб'єктами процедури присудження ступеня доктора філософії в Університеті є:

здобувач ступеня доктора філософії (далі – Здобувач) – особа, яка навчається в Університеті на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії (далі – ДФ) з галузі знань та/або спеціальності;

разова спеціалізована вчена рада (далі – разова рада) – спеціалізована вчена рада, яка утворюється Університетом з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Здобувача з метою присудження йому або відхилення ступеня доктора філософії;

голова разової спеціалізованої вченої ради (далі – голова разової ради) – особа, яка за основним місцем роботи працює науково-педагогічним або науковим працівником Університету, в якому утворена разова спеціалізована вчена рада, має науковий ступінь доктора наук, є компетентним вченим за тематикою дослідження Здобувача ступеня доктора філософії та несе персональну відповідальність за діяльність разової ради відповідно до законодавства та нормативних актів;

офіційний опонент – особа, яка є науково-педагогічним або науковим працівником і не працює в Університеті, має науковий ступінь та є компетентним вченим за тематикою дослідження Здобувача;

рецензент – особа, яка за основним місцем роботи працює науково-педагогічним або науковим працівником Університету, має науковий ступінь та є компетентним вченим за тематикою дослідження Здобувача;

близькі особи – члени сім'ї Здобувача, голови та членів разової ради Університету, зокрема, чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням.

Терміни «близькі особи», «реальний конфлікт інтересів» і «потенційний конфлікт інтересів» вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про запобігання корупції».

1.4 Процес атестації Здобувача ступеня доктора філософії (далі – атестація Здобувача) передбачає встановлення разовою радою Університету

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

у результаті успішного виконання Здобувачем супеня доктора філософії освітньо-наукової програми (далі – ОНП) та публічного захисту ним дисертації відповідності результатів його наукової роботи вимогам освітньо-наукової програми.

Атестація Здобувача відбувається у такому порядку та зазначені терміни:

1) публічна презентація наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні структурного підрозділу (розширеному засіданні кафедр факультету або міжкафедральному фаховому семінарі), що реалізує відповідну ОНП та/або здійснює підготовку Здобувача *(не пізніше як за дев'ять місяців до дати завершення терміну навчання в аспірантурі)*;

2) подання на розгляд вченої ради Університету документів щодо утворення разової ради *(не пізніше як за два тижні після отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та за 5 робочих днів до запланованої дати проведення засідання вченої ради Університету)*;

3) утворення разової ради рішенням Вченої ради Університету *(не пізніше двох місяців із дня отримання заяви Здобувача)*;

4) оприлюднення на офіційному веб-сайті Університету дисертації, висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення наукових результатів дисертації, інформації про склад разової ради, посилання на трансляцію захисту, внесення інформації до ІС НАЗЯВО, передача дисертації до бібліотеки Університету та локального репозитарію Університету, а також онлайн-реєстрація дисертації в УкрІНТЕІ *(упродовж п'яти робочих днів від дати наказу про утворення разової ради)*;

5) перевірка МОН України відповідності складу разової ради *(впродовж 30 днів від дати оприлюднення інформації про утворення разової ради в ІС НАЗЯВО)*;

6) подання здобувачем друкованого та електронного примірників дисертації та довідки про перевірку на плагіат до разової ради;

7) подання рецензентами рецензій, а офіційними опонентами відгуків голові разової ради *(впродовж 45 календарних днів з дня оприлюднення інформації про утворення разової ради в ІС НАЗЯВО)*;

8) розміщення електронних копій рецензій (відгуків) у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису рецензента (офіційного опонента), що базується на кваліфікованому сертифікаті

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	CO5.488.18-00.2025
--	--	--

електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу) на офіційному веб-сайті Університету (їх копії надаються Здобувачеві для ознайомлення);

9) призначення дати, часу і місця проведення захисту *(не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж через чотири тижні з дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку))* та розміщення на офіційному веб-сайті Університету та в ІС НАЗЯВО інформації про дату, час та місце проведення захисту *(впродовж трьох робочих днів з дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку))*;

10) публічний захист дисертації;

11) оприлюднення рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії та відеозапису трансляції захисту дисертації на офіційному веб-сайті Університету *(впродовж трьох робочих днів з дати захисту)*, а також додання копії рішення разової ради, засвідченої підписом голови разової ради, до примірника дисертації, що зберігається в бібліотеці Університету *(впродовж десяти робочих днів з дати захисту)*;

12) подання інформації про результати захисту дисертації до ІС НАЗЯВО *(протягом п'яти робочих днів з дати захисту)*;

13) формування атестаційної справи Здобувача;

14) наказ ректора про видачу Здобувачеві диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка *(не раніше ніж через 15 та не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня захисту дисертації)*;

а також за наявності певних обставин – скасування рішення разової ради Університету та /або розгляд апеляцій.

1.5 Ступінь доктора філософії Здобувачеві присуджується разовою радою Університету в результаті успішного виконання Здобувачем відповідної ОНП та за результатами публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач повинен мати ступінь магістра (спеціаліста).

Здобувач повинен набути теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	---

1.6 Документом, який засвідчує присудження ступеня доктора філософії, є диплом доктора філософії державного зразка, що видається Університетом на підставі рішення разової ради про присудження Здобувачеві ступеня доктора філософії та відповідного наказу ректора.

1.7 Дія цього Положення поширюється на аспірантів, які навчаються (навчалися) в Університеті за ОНП за денною або заочною формою навчання за рахунок видатків бюджету або за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб на третьому (освітньо-науковому) рівні, починаючи з 01.11.2016, які успішно виконали всі вимоги відповідної освітньо-наукової програми та готові здійснити публічний захист своєї дисертації у разовій раді Університету, яку може бути сформовано для цієї мети.

1.8 У разі коли підготовка Здобувача здійснювалася за акредитованою ОНП відповідно до договору між Університетом та іноземним закладом, разова рада може утворюватися на базі одного із зазначених закладів. У разі коли разова рада утворюється на базі Університету, утворення такої ради здійснюється відповідно до Порядку 44.

2. Вимоги до здобувача ступеня доктора філософії, його дисертації та наукових публікацій

2.1 Здобувач – особа, яка навчається в Університеті на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань та/або спеціальності.

2.2 Здобувач, який виконує в Університеті неакредитовану ОНП, має право у порядку, встановленому законодавством, на переведення до іншого закладу освіти, який має акредитовану ОНП за відповідною спеціальністю (спеціальностями).

Університет в установленому ним порядку може прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в іншому закладі компетентностей, здобутих результатів навчання, кредитів ЄКТС, передбачених освітньо-науковою програмою, та визначити академічну різницю (у разі потреби).

2.3 Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант повинен виконати освітню і наукову складові освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	---

та/або практичне значення, опублікувати наукові публікації за темою дисертації, підготувати дисертацію та пройти процедуру атестації разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Дисертація повинна містити нові науково обґрунтовані результати проведених Здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі знань.

Дисертація виконується державною або англійською мовою.

Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН («Вимоги до оформлення дисертацій», наказ МОН від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», редакція від 12.07.2019 р.) Максимальний та/або мінімальний обсяг основного тексту дисертації встановлюється ОНП Університету відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності.

2.4 Стан підготовки дисертації здобувача до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Дисертація подається до захисту у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

2.5 З метою додержання принципів академічної доброчесності текст дисертації перевіряється на наявність у ній фактів академічного плагіату в спосіб, визначений нормативними документами Університету на наявність збігів у порівнянні з джерелами, розміщеними в репозитарії бібліотеки Університету та з джерелами в мережі Internet перед проведенням презентації, що надалі відображається у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації; в рецензіях рецензентів та відгуках офіційних опонентів.

Кваліфікований електронний підпис Здобувача накладається до моменту подання заяви, дисертації та інших документів, визначених Порядком 44, на розгляд вченої ради Університету.

Якщо Здобувач – громадянин іншої держави, кваліфікований електронний підпис використовується ним відповідно до роз'яснень Мінцифри (додаток до листа НАЗЯВО щодо застосування кваліфікованих електронних підписів при створенні разових рад від 27.06.23).

2.6 Наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше, ніж у трьох наукових публікаціях здобувача, до яких зараховуються:

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	CO5.488.18-00.2025
--	--	--

1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України. Якщо така стаття опублікована у співавторстві, у дисертації зазначається особистий внесок кожного автора. Якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2 цього пункту);

2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором);

3) не більше одного патенту на винахід, що пройшов кваліфікаційну експертизу та безпосередньо стосується наукових результатів дисертації, що прирівнюється до однієї наукової публікації

4) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов.

Стаття у виданні, віднесеному до першого – третього квартилів (Q1–Q3) відповідно до класифікації SC Imago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій. У разі потреби формується окрема довідка від бібліотеки Університету про приналежність публікації до першого–третього квартилів.

Належність наукового видання до першого–третього квартилів (Q1–Q3) відповідно до класифікації SC Imago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація здобувача або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.

2.7 Статті зараховуються за темою дисертації за умови обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків, а також опублікування не більше, ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання.

Статті, опубліковані після набрання чинності Порядку 44, зараховуються за темою дисертації лише за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier), крім публікацій, що містять

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

інформацію, віднесену до державної таємниці, або інформацію для службового користування.

Не вважається самоплагіатом використання Здобувачем своїх наукових праць у тексті дисертації без посилання на ці праці, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані Здобувачем в анотації дисертації.

2.8 Здобувач має право отримати кваліфіковану допомогу від відповідального із супроводу захистів дисертацій в Університеті щодо усіх питань, які пов'язані з проходженням процедури атестації.

2.9 Здобувачу забороняється до, під час та/або після захисту дисертації надавати чи пропонувати надати членам разової ради, керівнику та іншим посадовим особам Університету будь-які матеріальні та/або нематеріальні блага, зокрема, кошти чи будь-яке інше майно, оплату послуг з харчування, перевезення, проживання таких осіб.

2.10 Після завершення Здобувачем навчання за акредитованою ОНП (виконання освітньої та наукової складової) науковий керівник (керівники) Здобувача готує (готують) висновок з оцінкою роботи Здобувача у процесі підготовки дисертації, виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану (далі – висновок наукового керівника).

2.11 Науковому керівнику (науковим керівникам) забороняється до, під час та/або після захисту дисертації надавати чи пропонувати членам разової ради, керівнику та іншим посадовим особам Університету будь-які матеріальні та/або нематеріальні блага, зокрема, кошти чи будь-яке інше майно, оплату послуг з харчування, перевезення, проживання таких осіб.

3. Склад разової спеціалізованої вченої ради

3.1 Вчена рада не пізніше ніж протягом двох місяців з дня отримання заяви здобувача утворює разову раду у складі п'яти осіб, дані про яких внесені до Єдиної державної електронної бази з питань освіти, – голови разової ради, двох рецензентів та двох офіційних опонентів за їх письмовою згодою, про що на підставі рішення вченої ради Університету щодо створення разової ради видається наказ ректора Університету.

Офіційні опоненти не можуть працювати в одному і тому ж закладі, мати спільні публікації за останні п'ять років з головою, рецензентами та науковим керівником та включаються до складу разової ради за їх письмовою згодою, до якої додають відомості про себе та свої наукові

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	CO5.488.18-00.2025
--	--	--

публікації за тематикою дослідження Здобувача, а також копії документів, що підтверджують їхній вчений ступінь та вчене звання.

Відомості про себе голова та рецензенти завіряють підписом декана відповідного факультету з печаткою цього факультету, офіційні опоненти завіряють заяву (згоду) та відомості про себе за основним місцем роботи.

3.2 Компетентність членів разової ради за тематикою дослідження Здобувача визначається наявністю не менше трьох наукових публікацій за тематикою дослідження здобувача за умови їх опублікування протягом останніх п'яти років до дня утворення разової ради та після присудження вченому ступеня доктора філософії (кандидата наук), до яких зараховуються:

- одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов (для іноземних видань – згідно з вимогами до наукових видань відповідної держави);
- наукові статті, опубліковані у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України;
- наукові статті, опубліковані у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Одноосібна монографія загальним обсягом не менше п'яти авторських аркушів або наукова публікація у періодичному науковому виданні, віднесеному до першого – третього квартилів (Q1–Q3) відповідно до класифікації SC Imago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох наукових публікацій.

Належність наукового видання до першого – третього квартилів (Q1–Q3) відповідно до класифікації SC Imago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація члена разової ради або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.

3.3 Структурний підрозділ (розширене засідання кафедр факультету/між кафедральний фаховий семінар), на засіданні якого Здобувач здійснював публічну презентацію наукових результатів дисертації, готує на вчену раду Університету пропозиції щодо кандидатур до складу разової ради

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	CO5.488.18-00.2025
--	--	--

у формі витягу з протоколу засідання на ім'я голови вченої ради Університету.

3.4 У разі коли захист, за заявою Здобувача, відбувається англійською мовою, члени разової ради мають підтвердити рівень володіння англійською мовою не нижче за B2 шляхом надання відповідного сертифіката або диплома лінгвіста-перекладача.

3.5 Особа не може входити до складу разової ради у разі, коли вона:

- є науковим керівником Здобувача;
- є ректором Університету;
- є співавтором наукових публікацій за останні п'ять років із Здобувачем, головою, рецензентами та науковим керівником;
- має реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо Здобувача (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника та/або іншого члена разової ради;
- притягувалася до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності, зокрема щодо позбавлення права участі в роботі спеціалізованих вчених рад відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- працює (працювала) на керівних посадах у закладах, установах, організаціях, що незаконно провадять (провадили) свою діяльність на тимчасово окупованих територіях України;
- не володіє мовою захисту дисертації в обсязі, достатньому для кваліфікованого проведення атестації Здобувача;
- отримала диплом доктора філософії (кандидата наук) менше ніж за три роки до дати утворення разової ради.

Одна особа протягом календарного року може брати участь як член разової ради не більш як у восьми захистах дисертацій.

4. Відповідальний працівник із супроводу забезпечення діяльності разових спеціалізованих вчених рад

4.1 Відповідальний працівник із супроводу забезпечення діяльності разових спеціалізованих вчених рад в Університеті (далі – відповідальний із супроводу захистів ДФ) призначається по кожному факультету наказом ректора за поданням проректора з наукової роботи Університету.

4.2 Відповідальний із супроводу захистів ДФ надає суб'єктам атестації Здобувача кваліфіковану допомогу щодо документного забезпечення підготовки і проходження процедури захисту дисертації та присудження (у разі необхідності – скасування) ступеня доктора філософії.

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	---

4.3 Відповідальний із супроводу захистів ДФ відповідає за підготовку документів та своєчасне розміщення повідомлень, встановлених Порядком 44, в інформаційній системі Національного агентства із забезпечення якості освіти, для чого має право використовувати власний електронний підпис посадової особи Університету (надається наказом ректора Університету).

4.4 Відповідальний із супроводу захистів ДФ забезпечує можливість використання засобів відеоз'язку в режимі реального часу для трансляції та відеозапису захисту дисертації з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

4.5 Відповідальний із супроводу захистів ДФ формує атестаційну справу Здобувача.

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

5. Публічна презентація наукових результатів дисертації Здобувача та її обговорення

5.1 Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач:

1) отримує довідку про виконання освітньо-наукової програми, висновок наукового керівника (керівників) з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

2) звертається до декана факультету, що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача, з письмовою заявою щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та організації перевірки тексту дисертації на наявність у ній фактів академічного плагіату в спосіб, визначений нормативними документами Університету.

Виявлення порушення академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації) в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, є підставою для відмови щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

До заяви додаються:

- ✓ дисертація в друкованому та електронному вигляді;
- ✓ наукові публікації (або їхні копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації разом із зведеними даними про них;
- ✓ довідка про виконання Здобувачем ОНП, яка видається відділом аспірантури і докторантури після завершення навчання за акредитованою ОНП;
- ✓ висновок наукового керівника (керівників);
- ✓ довідка/довідки з бібліотеки Університету про наукові публікації Здобувача за результатами дисертації.

5.2 На підставі отриманої заяви декан видає розпорядження про проведення розширеного засідання кафедр факультету або міжкафедрального фахового семінару з метою публічної презентації наукових результатів дисертації Здобувача та її обговорення.

У розпорядженні зазначають: дату та місце проведення семінару, запрошених на нього окрім членів кафедри осіб або науково-педагогічних працівників факультету, що залучаються до участі в засіданні, головуємого

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

на засіданні, секретаря та рецензентів (за поданням кафедри, на якій виконувалось дисертаційне дослідження).

5.3 Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписує головуючий на засіданні. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації надається здобувачеві не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня проведення презентації.

5.3.1 Рецензенти спільно готують проєкт висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Вони забезпечують об'єктивність підготовленого ними висновку.

5.3.2 У проєкті висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації зазначається інформація про відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктом 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

5.3.3 Структура висновку повинна включати:

1) Актуальність теми дисертації та її зв'язок з темами науково-дослідної роботи (вказується, в межах яких науково-дослідних робіт виконана дисертація із зазначенням назви роботи, номера держреєстрації, терміну виконання).

2) Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів (характеристика особистого внеску має бути конкретизована та відображати роль Здобувача в розробленні нових наукових ідей, формулюванні конкретного наукового завдання, обґрунтуванні методики його розв'язання, обробці статистичного матеріалу, в проведенні експериментальних досліджень та інтерпретації отриманих результатів).

3) Достовірність та обґрунтованість результатів проведених досліджень (підтверджується теоретичним розробленням (обґрунтуванням) базових положень, результатами апробації, відповідністю результатів, а також моделювання (розрахунку) експериментальних результатів, їх зв'язком з існуючими результатами, отриманими із застосуванням класичних методів (алгоритмів); відповідність результатам інших авторів, а також результатам, одержаним іншими методами; якщо наукова обґрунтованість підлягає сумніву, то необхідно перерахувати причини, що викликають ці сумніви, або акцентувати увагу на дискусійних питаннях).

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	CO5.488.18-00.2025
--	--	--

4) Ступінь наукової новизни та практичне значення основних результатів дисертації (акцентувати увагу на відмінностях одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, набуло подальшого розвитку)).

5) Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації (формується за ступенем важливості опублікованих робіт, де в першу чергу зазначають статті в наукових фахових виданнях України, статті в наукових періодичних виданнях інших держав або у виданнях України, які входять до міжнародних наукометричних баз; також необхідно конкретизувати у вигляді короткого опису особистий внесок автора в колективно опублікованих працях; дати висновок про повноту викладення основних положень та результатів роботи).

6) Оцінка мови та стилю дисертації (зазначити, що дисертація за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам МОН України).

7) Результати перевірки роботи на академічний плагіат

8) Спеціальність, якій відповідає дисертація.

9) Практична цінність результатів дослідження із зазначенням, за наявності, інформації про використання результатів дисертаційної роботи (зазначаються конкретні підприємства, організації, установи, де ці результати були застосовані).

10) Рекомендація дисертації до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

5.3.4 Секретар засідання (розширеного засідання кафедр/міжкафедрального фахового семінару) готує відповідний протокол засідання. У протоколі засідання необхідно зазначити: посади, наукові ступені та вчені звання присутніх, а для запрошених з-поза меж Університету осіб – і місце їх роботи; коли і ким була затверджена тема дисертації; інформацію про виконання Здобувачем освітньо-наукової програми; наукового керівника (керівників); перелік запитань, поставлених до Здобувача; зміст виступів керівника (керівників), рецензентів та присутніх фахівців.

Обов'язково наводяться результати голосування учасників наукового семінару із зазначенням кількості присутніх та кількості осіб, які голосували «за» або «проти» рекомендації дисертації Здобувача до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді Університету чи утрималися, а також рекомендований склад разової спеціалізованої ради.

Невід'ємною складовою протоколу є висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, за який

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	---

проголосували учасники засідання. Висновок підписується головуючим на засіданні.

У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач може повторно звернутися до декана факультету не пізніше ніж протягом шести місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою з письмовою заявою про отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на поновлення в закладі для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми у разі відрахування.

5.4 Особи, яких було відраховано із Університету у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, можуть вступити до Університету з метою підготовки в аспірантурі повторно, доопрацювати дисертацію або наукові публікації за її темою і скористатися правом дострокового захисту дисертації.

6. Утворення разової спеціалізованої вченої ради

6.1 За наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до вченої ради Університету з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.

У заяві Здобувач засвідчує, що дисертація виконана ним самостійно з дотриманням академічної доброчесності, підтверджує, що подано до захисту остаточний текст дисертації, та зазначає мову захисту дисертації (державна або, за бажанням Здобувача, англійська мова).

До заяви додаються:

- ✓ дисертація в друкованому та електронному вигляді у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису Здобувача, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу);
- ✓ наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації;
- ✓ довідка про виконання ОНП;
- ✓ висновок наукового керівника (керівників);
- ✓ висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	---

✓ витяг з протоколу розширеного засідання кафедр факультету або між кафедрального фахового семінару з пропозиціями щодо кандидатур до складу разової ради, який візується проректором з наукової роботи;

✓ згоди передбачуваних голови, рецензентів та офіційних опонентів на участь у роботі разової ради;

✓ відомості про голову/рецензента/опонента в складі разової ради (додаються до відповідних заяв пропонованих членів разової ради);

6.2 Вчена рада Університету на своєму засіданні не пізніше двох місяців з дня отримання заяви Здобувача утворює разову раду у складі п'яти осіб, дані про яких внесені до Єдиної державної електронної бази з питань освіти, – голови разової ради, двох рецензентів та двох офіційних опонентів, про що видається наказ ректора Університету.

У разі відсутності в Університеті можливості призначити двох рецензентів з урахуванням вимог Порядку 44, разова рада утворюється у складі голови, одного рецензента та трьох офіційних опонентів.

6.3 Методичне забезпечення процесу утворення та діяльності разових рад в Університеті здійснює вчена рада Університету, організаційне забезпечення – вчений секретар Університету та відповідальний із супроводу захистів ДФ.

6.4 Протягом п'яти робочих днів з дати видання наказу ректора про утворення разової ради відповідальний із супроводу захистів ДФ:

1) оприлюднює з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації на офіційному веб-сайті університету електронну копію дисертації у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису Здобувача, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та інформацію про склад разової ради, посилання на веб-сайт, де буде проведена трансляція захисту дисертації;

2) вносить інформацію про утворення разової ради до ІС НАЗЯВО (інформація про утворення разової ради вважається оприлюдненою з дня її внесення до ІС НАЗЯВО);

3) передає друкований примірник дисертації, підписаного Здобувачем, до бібліотеки Університету та електронний примірник дисертації для розміщення у локальному репозитарію Університету;

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

4) реєструє дисертацію в системі УкрІНТЕІ (облікова картка дисертації додається до атестаційної справи)

6.5 Будь-яка особа, яка є суб'єктом наукової і науково-технічної діяльності, може подати МОН України повідомлення щодо невідповідності складу разової ради вимогам законодавства протягом 15 днів з дня оприлюднення НАЗЯВО інформації про утворення разової ради (внесення змін до складу разової ради).

МОН України проводить перевірку відповідності складу разової ради вимогам Порядку 44 та розглядає повідомлення щодо невідповідності складу разової ради (у разі надходження) протягом місяця з дня оприлюднення в ІС НАЗЯВО інформації про утворення разової ради (внесення змін до складу разової ради).

У разі виявлення порушень МОН України зупиняє роботу разової ради шляхом внесення відповідної інформації до ІС НАЗЯВО із зазначенням підстав для усунення виявлених порушень.

6.6 З метою усунення виявлених порушень, а також у разі неможливості виконання членом (членами) разової ради своїх обов'язків видається наказ ректора про внесення змін до складу разової ради, інформацію про що відповідальний із супроводу захистів ДФ вносить до ІС НАЗЯВО. Інформація про зміни у складі разової ради оприлюднюється в ІС НАЗЯВО та на офіційному веб-сайті Університету.

7. Процедура захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді Університету

7.1 Протягом 45 календарних днів з дня оприлюднення інформації про утворення разової ради кожен рецензент подає разовій раді рецензію, а кожен офіційний опонент – відгук, в яких зазначають результати власної оцінки наукового рівня дисертації і наукових публікацій Здобувача, зокрема, новизни представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених Здобувачем досліджень, їх наукової обґрунтованості, рівня виконання поставленого наукового завдання та оволодіння Здобувачем методологією наукової діяльності.

Рецензенти і офіційні опоненти забезпечують об'єктивність підготовлених ними рецензій і відгуків, засвідчують їх власними підписами та відбитками печаток закладів за основним місцем роботи.

У разі коли рецензія (відгук) не відповідає встановленим вимогам, голова разової ради визначає строк для її (його) доопрацювання.

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

У разі неподання рецензії (відгуку) у встановлений строк або подання з порушенням встановленого строку голова разової ради ініціює перед вченою радою Університету питання про заміну відповідного члена разової ради.

7.2 Протягом трьох робочих днів з дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку):

1) разова рада призначає дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації. Дата проведення публічного захисту дисертації призначається не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж через чотири тижні з дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку). Інформація про дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації Здобувача оприлюднюється на офіційному веб-сайті Університету та вноситься до ІС НАЗЯВО;

2) електронні копії рецензій (відгуків) у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису рецензента (офіційного опонента), що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), оприлюднюються на офіційному веб-сайті Університету з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації, а їх копії, на вимогу Здобувача, надаються йому для ознайомлення.

7.3 Публічний захист дисертації проводиться на засіданні разової ради, яке вважається правоможним за умови участі в ньому повного складу разової ради.

Голова та члени разової ради та/або Здобувач можуть брати участь у засіданні разової ради за допомогою засобів відеозв'язку в режимі реального часу. Університет забезпечує можливість використання засобів відеозв'язку, зокрема особами з інвалідністю.

У разі відсутності кворуму для проведення засідання разова рада приймає рішення про перенесення дати проведення захисту дисертації, призначаючи іншу дату не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж чотири тижні від попередньої дати.

Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про зміну дати проведення захисту дисертації інформація про дату, час і місце проведення захисту дисертації оприлюднюється на офіційному веб-сайті Університету та вноситься до ІСНАЗЯВО.

7.4 Університет забезпечує трансляцію захисту дисертації в режимі реального часу на своєму офіційному веб-сайті, а також відеозапис трансляції

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

захисту дисертації з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

Якість і тривалість відеозапису трансляції захисту дисертації повинна бути достатньою для того, щоб повністю (без перерв) відтворити процедуру захисту дисертації, в тому числі з виступами Здобувача та членів разової ради, наукової дискусії, а також голосування кожного з членів разової ради.

7.5 Під час атестації Здобувача члени разової ради повинні оцінити науковий рівень його дисертації та наукових публікацій з урахуванням дотримання ним академічної доброчесності, а також встановити рівень набуття Здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей.

Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь Здобувач, голова та усі члени разової ради.

У разі надходження до Університету звернень інших осіб з оцінкою дисертації разова рада озвучує їх під час публічного захисту дисертації та з урахуванням результатів їх розгляду приймає відповідне рішення. Такі звернення беруться до розгляду у разі їх надходження не пізніше, ніж за три робочих дні до дня захисту дисертації.

Засідання разової ради для проведення публічного захисту дисертації проводиться за такою процедурою:

- 1) голова ради інформує присутніх про правоможність засідання і розпочинає його за наявності кворуму;
- 2) голова ради інформує її членів про погоджену зі Здобувачем мову, якою він буде викладати основні положення дисертації та відповідати на запитання;
- 3) голова разової ради оголошує порядок денний, назву дисертації, відомості про Здобувача, відомості про рецензентів та офіційних опонентів, надається інформація про подані Здобувачем документи та про їх відповідність вимогам, встановленим законодавством;
- 4) Здобувач викладає основні положення дисертації;
- 5) Здобувач відповідає на запитання, подані усно чи письмово членами ради в ході дискусії;
- 6) голова разової ради оголошує висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та звернення інших осіб з оцінкою дисертації;
- 7) Здобувач відповідає на зауваження, які містяться у зверненнях;
- 8) виступ наукового керівника здобувача;

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

9) виступи рецензентів,

11) Здобувач відповідає на зауваження, які містяться у відгуках рецензентів;

12) виступи опонентів;

13) після виступу кожного опонента Здобувачеві надають слово для відповіді;

14) після кожного виступу Здобувача для відповіді на зауваження опонентів, головуючий пересвідчується, чи задоволений опонент цією відповіддю;

15) публічне обговорення дисертації, у якому мають право взяти участь усі науковці присутні на засіданні; кожен член разової ради відкрито висловлює свою позицію за присудження або за відмову у присудженні ступеня доктора філософії;

16) прикінцеве слово Здобувача (Здобувач має право за письмовою заявою зняти дисертацію з захисту до початку голосування щодо присудження наукового ступеня доктора філософії);

17) рада приймає рішення шляхом відкритого голосування:

- ✓ позитивне про присудження ступеня доктора філософії, якщо його підтримали не менше ніж чотири члени разової ради;
- ✓ про відмову у присудженні ступеня доктора філософії, якщо його підтримали два чи більше членів разової ради.

За результатами голосування оформлюється рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії за формою, затвердженою МОН. У рішенні, яке підписується головою разової ради та скріплюється відбитком печатки закладу, обов'язково зазначаються результати голосування членів разової ради.

На цьому захист дисертації вважається завершеним.

7.6 За результатами голосування оформлюється рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії. У рішенні, яке підписується головою разової ради та скріплюється відбитком печатки Університету, обов'язково зазначаються результати голосування членів разової ради.

Член разової ради має право викласти письмово окрему думку, в якій зазначити зауваження щодо дисертації, зокрема – щодо дотримання Здобувачем академічної доброчесності та/або щодо процедури захисту дисертації. Окрема думка додається до рішення разової ради про

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії і є його невід'ємною частиною.

Невід'ємною частиною рішення є також відеозапис трансляції захисту дисертації, на який накладається електронна печатка Університету, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронної печатки.

7.7 Здобувач має право до початку голосування щодо присудження ступеня доктора філософії за письмовою заявою на ім'я голови разової ради зняти дисертацію із захисту, крім випадків виявлення разовою ради порушення академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації. Здобувач може скористатися таким правом лише один раз.

Якщо разова рада виявила факти академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації, заява про зняття дисертації із захисту не приймається. У такому разі разова рада приймає рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії без права повторного подання дисертації до захисту.

7.8 Після прийняття разовою радою рішення про присудження (відмову в присудженні) ступеня доктора філософії секретаріат вченої ради та відповідальний із супроводу захистів ДФ:

1) протягом трьох робочих днів оприлюднює рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації на своєму офіційному веб-сайті з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації;

2) протягом п'яти робочих днів подає інформацію про результати захисту дисертації до ІС НАЗЯВО.

У разі зняття дисертації із захисту Університет протягом трьох робочих днів з дати захисту дисертації оприлюднює інформацію про це на своєму офіційному веб-сайті, а також подає її до ІС НАЗЯВО.

7.9 У разі зняття Здобувачем дисертації із захисту або відмови разової ради у присудженні ступеня доктора філософії Здобувач має право за умови доопрацювання подати дисертацію повторно до захисту не раніше, ніж через рік, крім випадку, передбаченого абзацом другим пункту 30 Порядку 44.

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

Повторний захист дисертації після її доопрацювання можливий за умови отримання Здобувачем повторно висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

7.10 На підставі рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії Університет не раніше ніж через 15 та не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня захисту дисертації видає наказ про видачу Здобувачеві диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.

7.11 Якщо протягом 15 календарних днів з дня захисту дисертації Університетом було виявлено порушення встановленої Порядком 44 процедури захисту дисертації або до Університету надійшло повідомлення про таке порушення, наказ закладу про видачу Здобувачеві диплома доктора філософії видається у разі прийняття вченою радою рішення про залишення рішення разової ради в силі.

7.12 Рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказу ректора Університету про видачу диплома доктора філософії.

7.13 Диплом доктора філософії оформлюється за зразком, затвердженим МОН, та видається Здобувачеві на засіданні вченої ради Університету.

Здобувачеві, підготовка якого здійснювалася відповідно до договору між Університетом та іноземним закладом та якому присуджено ступінь доктора філософії згідно із цим Положенням, диплом доктора філософії може бути виданий також іноземним закладом відповідно до законодавства держави місцезнаходження такого закладу.

7.14 Протягом десяти робочих днів з дня видачі диплома доктора філософії відповідальний із супроводу захистів ДФ додає копію рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, засвідчену головою разової ради, до примірника дисертації, що зберігається у бібліотеці Університету.

Положення цього пункту застосовуються з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

7.15 Дисертація (разом з активним посиланням на неї в інформаційній системі), висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, рецензії, відгуки, рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, відеозапис трансляції захисту

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

дисертації, оприлюднені закладом з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації, повинні бути доступними для вільного перегляду не менш як шість місяців з дати набрання чинності рішенням разової ради про присудження ступеня доктора філософії.

7.16 Усі документи, що стосуються розгляду дисертації та проведення її захисту в разовій ради, протягом 15 календарних днів від дати захисту долучаються до особової справи Здобувача, яка зберігається у науково-дослідному відділі та архіві Університету відповідно до норм чинного законодавства.

8. Скасування рішення разової СБР про присудження ступеня доктора філософії.

8.1 Вчена рада Університету, до видачі здобувачеві диплома доктора філософії, має право скасувати рішення разової СБР про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з порушенням процедури захисту дисертації.

Процедура здійснюється відповідно до чинного законодавства.

8.2 У разі скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії після видачі здобувачеві диплома доктора філософії такий диплом вважається недійсним з дня прийняття відповідного рішення.

8.3 Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення закладом/Національним агентством щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії інформація про недійсність диплома доктора філософії вноситься ними до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

8.4 У разі скасування рішення разової ради у зв'язку з порушенням встановленої цим Порядком процедури захисту дисертації здобувач має право на подання дисертації за тією ж темою до захисту повторно.

8.5 У разі скасування рішення разової ради у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації дисертація повторно до захисту не подається.

9. Державна реєстрація та облік дисертацій

9.1. Для здійснення державної реєстрації та обліку дисертацій відповідальний із супроводу захистів ДФ (далі – відповідальна особа)

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	CO5.488.18-00.2025
--	--	---

надсилає до УкрІНТЕІ лист, у якому повідомляє своє власне ім'я і прізвище. Лист надсилається за підписом голови разової спеціалізованої вченої ради (далі – голова ради). Лист засвідчується підписом, у тому числі кваліфікованим електронним підписом або удосконаленим електронним підписом, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.

9.2. Завдання заповнення ОКД покладається на відповідального із супроводу захистів ДФ, який реєструється в системі віддаленої електронної реєстрації ОКД (далі – Система 2), використовуючи у якості ідентифікатора номер спеціалізованої вченої ради (ID номер разової спеціалізованої вченої ради), проходить процедуру авторизації, отримує доступ до особистого кабінету спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради) (далі – Особистий кабінет ради) і можливість заповнювати та редагувати поля ОКД.

9.3. Вхід у Систему 2, реєстрація відповідальної особи в Системі 2 та доступ до Особистого кабінету ради здійснюється через посилання, що містяться у відповідних тематичних розділах на вебсайтах МОН (<http://mon.gov.ua>) та УкрІНТЕІ (<http://ukrintei.ua>).

9.4. Питання відновлення загублених паролів доступу до Системи 2 вирішуються за допомогою відповідних механізмів Системи 2. Питання зміни електронної адреси, прив'язаної до облікового запису, вирішується шляхом надсилання до УкрІНТЕІ офіційного листа від установи, в якій утворена спеціалізована вчена рада (разова спеціалізована вчена рада). Лист засвідчується підписом, у тому числі кваліфікованим електронним підписом або удосконаленим електронним підписом, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.

9.5. Відповідальна особа через Особистий кабінет ради вносить до Системи 2 заповнений бланк ОКД, електронний примірник дисертації, анотацію.

Форма ОКД також містить поля для зазначення реквізитів документів про впровадження результатів дисертації (за наявності); ідентифікатора цифрового об'єкта (DOI) для дослідницьких (наукових) FAIR-даних (за наявності) та даних щодо опису НТП.

Відповідальна особа протягом трьох років після захисту дисертації завантажує в Особистому кабінеті у форматах «.doc» або «.pdf» скановані копії актів про впровадження НТП (за наявності); охоронних документів (патентів, свідоцтв) (за наявності); зазначає реквізити (вид, дату та номер) документів про впровадження результатів дисертації (за наявності), які було отримано здобувачем після захисту дисертації.

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	CO5.488.18-00.2025
--	--	---

9.6. Електронні примірники документів (дисертації, анотації) надаються у форматі «Microsoft Word» («.doc»/».docx») або у форматі «Adobe Acrobat.pdf», із текстовим шаром без заборони на копіювання) та оформлені відповідно до встановлених МОН вимог.

9.7. Після заповнення відповідальною особою ОКД в Особистому кабінеті ради голова ради здійснює її перевірку та підписує її шляхом накладання кваліфікованого електронного підпису або удосконаленого електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.

Після підписання ОКД головою ради в Особистому кабінеті ради, вона автоматично Системою 2 передається до УкрІНТЕІ, який протягом десяти робочих днів з дня надходження ОКД здійснює її перевірку.

Якщо інформація, зазначена в деяких полях заповненої ОКД, не відповідає вимогам цього Порядку, в Особистому кабінеті ради з'являється повідомлення від реєстратора з відповідними зауваженнями по кожному із полів ОКД. Відповідальна особа зобов'язана протягом п'яти робочих днів, з дня отримання зауважень, внести виправлення.

9.8. У випадку порушення строків подання інформації, передбачених Порядком державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 785 від 27.06.2023 № 1304 від 11.09.2024), відповідальна особа додає до ОКД скановану копію офіційного документа із зазначенням причин недотримання встановленого строку. Документ засвідчується підписом, у тому числі кваліфікованим електронним підписом або удосконаленим електронним підписом, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.

9.9. За достовірність відомостей, що вказані в ОКД, зміст та якість оформлення і своєчасне їх подання до УкрІНТЕІ є відповідальним голова ради.

9.10. УкрІНТЕІ після отримання заповненої форми ОКД, яка відповідає усім вимогам цього Порядку, присвоює дисертації державний обліковий номер.

ОКД з присвоєним державним обліковим номером і QR-кодом з'являється в Особистому кабінеті ради.

Сформована у форматі «.pdf» ОКД відображається в Особистому кабінеті ради і є доступною для збереження та друку.

9.11. Після набрання чинності рішення разової спеціалізованої вченої ради відповідальна особа протягом десяти робочих днів з дати прийняття наказу Університетом, який утворив разову спеціалізовану вчену раду, вносить до ОКД реквізити наказу Університету про видачу здобувачеві

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка, та завантажує до Системи 2 копію рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження здобувачеві ступеня доктора філософії, засвідчену головою разової спеціалізованої вченої ради, та копію наказу Університету.

У випадку скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження здобувачеві ступеня доктора філософії Університетом або Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) у зв'язку з порушенням встановленої процедури захисту дисертації або у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, секретар протягом десяти робочих днів з дати прийняття наказу надсилає до УкрІНТЕІ офіційного листа з реквізитами наказу Університету або рішення Національного агентства про скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії. Лист засвідчується підписом, у тому числі кваліфікованим електронним підписом або удосконаленим електронним підписом, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису. Така ОКД анулюється.

9.12. Якщо необхідно внести зміни до будь-якого поля ОКД, відповідальна особа додає до такої ОКД скановану копію офіційного документа із зазначенням попередніх і нових значень полів, у якому обґрунтовується доцільність внесення змін, і самостійно вносить зміни у відповідні поля. Документ засвідчується підписом, у тому числі кваліфікованим електронним підписом або удосконаленим електронним підписом, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.

Після внесення змін відповідальною особою в ОКД в Особистому кабінеті, вона автоматично Системою 2 передається на перевірку до голови спеціалізованої вченої ради (або разової спеціалізованої вченої ради). Голова ради здійснює перевірку ОКД та засвідчує її шляхом накладання кваліфікованого електронного підпису або удосконаленого електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.

Змінена ОКД автоматично Системою 2 передається до УкрІНТЕІ, який протягом десяти робочих днів з дня надходження здійснює її перевірку.

Історія усіх змін і анульована ОКД зберігаються в Системі 2 і є доступними для перегляду в Системі 2 та через Особистий кабінет ради.

10. Перелік атестаційних документів Здобувача

Заява деканові факультету щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

організації перевірки тексту дисертації на наявність у ній фактів академічного плагіату в спосіб, визначений нормативними документами Університету (Додаток 1)

Заява Здобувача на ім'я голови вченої ради Університету щодо утворення разової ради (Додаток 2)

Дисертація в друкованому та електронному (з кеп Здобувача) вигляді (Титульна сторінка дисертації – Додаток 3)

Наукові публікації (засвідчені копії), в яких висвітлені наукові результати дисертації разом із зведеними бібліографічними відомостями
Довідка про виконання ОНП

Висновок наукового керівника/керівників

Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Згоди пропонованих голови, рецензентів та офіційних опонентів на участь у роботі разової ради (заява та відомості про себе і свої наукові публікації (Додаток 4), а також копії документів, що підтверджують науковий ступінь і наукове звання від кожного члена разової ради)

Довідка/довідки з бібліотеки Університету про наукові публікації Здобувача, в яких висвітлені наукові результати дисертації

Довідка/довідки з бібліотеки Університету про наукові публікації (за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію) голови, рецензентів та офіційних опонентів

Довідка про результати перевірки на академічний плагіат рукопису дисертації

Зведена інформація про дисертацію, наукові публікації та склад разової ради для внесення даних до ІС НАЗЯВО та УкрІНТЕІ (Додаток 5)

Облікова картка дисертації в УкрІНТЕІ

Довідка, що підтверджує факт передання друкованого примірника дисертації, підписаного Здобувачем, до бібліотеки Університету

Звернення інших осіб з оцінкою дисертації, що надійшли до Університету

Реєстраційна картка присутності членів ради, засвідчена головою разової ради (у разі захисту офлайн)

Рішення разової ради про присудження/відмову у присудженні ступеня доктора філософії

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	---

Довідка, що підтверджує факт передання до бібліотеки Університету копії рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, засвідченої головою разової ради або примірника оригіналу.

Копія наказу ректора про видачу диплома доктора філософії

Копія свідоцтва про зміну імені (у разі потреби)

Відеозапис трансляції захисту дисертації (з ЕЦП Університету)

11. Фінансове забезпечення процедури атестації здобувача ступеня доктора філософії

11.1 Видатки, пов'язані з проведенням атестації Здобувача, в тому числі з оплатою роботи офіційних опонентів, здійснюються Університетом за рахунок джерел, з яких здійснюється (здійснювалася) підготовка Здобувача.

У разі повторного подання дисертації до захисту та проходження атестації видатки, пов'язані з проведенням атестації Здобувача, здійснюються ним за рахунок власних коштів або коштів фізичних, юридичних осіб.

11.2 Університет зараховує голові разової ради та рецензентам за виконання їх функцій під час одного захисту дисертації не менше 32 годин у межах норм часу наукової роботи, встановлених Університетом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження – для наукових працівників).

Університет оплачує роботу офіційних опонентів за виконання функцій, пов'язаних з атестацією Здобувача, під час одного захисту дисертації відповідно до норм погодинної оплати праці осіб, які мають науковий ступінь доктора наук, доктора філософії (кандидата наук) та проводять навчальні заняття з аспірантами, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» (Офіційний вісник України, 2002 р., № 36, ст. 1699), з розрахунку 12 годин, з 1 січня 2023 р. – 24 години, з 1 січня 2024 р. – 32 години. Якщо кошторис Університету не передбачає видатків, пов'язаних з проведенням атестації Здобувача, положення цього абзацу не застосовуються.

12. Контроль та відповідальність за дотримання вимог Положення

12.1 Загальний контроль за дотриманням вимог Положення здійснює ректор та проректор з наукової роботи.

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

12.2 Безпосередній контроль за дотриманням вимог Положення здійснюють декани факультетів, провідний юрисконсульт.

13. Прикінцеві положення

13.1 Положення вводиться в дію з дня його затвердження наказом ректора.

13.2 Зміни та доповнення до Положення у разі потреби можуть вноситися наказом ректора або наказом ректора за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету.

13.3 Дія Положення скасовується наказом ректора за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету.

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

ДОДАТКИ

Додаток 1

Декану факультету _____

(Вчене звання, Прізвище, ініціали)

аспіранта Миколаївського національного
аграрного університету

(Прізвище ім'я по батькові)

(Домашня адреса, номер телефону)

Заява

Прошу Вас допустити мене до публічної презентації наукових результатів по самостійно виконаній мною, з дотриманням академічної доброчесності, дисертаційної роботи на тему «_____» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю _____ (галузь знань _____) та отримати висновок про її наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів.

Окремо прошу організувати перевірку тексту дисертації на наявність фактів академічного плагіату у спосіб, визначений нормативними документами Університету.

Мова публічної презентації наукових результатів – українська.

До заяви додаю:

дисертацію в друкованому та електронному вигляді;

копії наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації;

про виконання освітньо-наукової програми;

висновок наукового керівника.

(дата)

(підпис)

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	---

Додаток 2

Голові вченої ради Миколаївського
національного аграрного університету
акад. Шебаніну В.С.
аспіранта Миколаївського національного
аграрного університету

(Прізвище ім'я по батькові)

(Домашня адреса, номер телефону)

Заява

Прошу Вас розглянути на засіданні вченої ради Миколаївського національного аграрного університету питання щодо створення разової спеціалізованої вченої ради з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на тему «_____» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю _____ (галузь знань _____), яку я виконав самостійно з дотриманням академічної доброчесності.

До захисту подається остаточний текст дисертації.

Мова захисту – українська.

До заяви додаю:

дисертацію в друкованому та електронному вигляді;

копії наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації;

довідку про виконання освітньо-наукової програми;

висновок наукового керівника;

висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

(дата)

(підпис)

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	---------------------------

Додаток 3

Миколаївський національний аграрний університет
Міністерство освіти і науки України

Миколаївський національний аграрний університет
Міністерство освіти і науки України

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

(прізвище, ім'я, по батькові)

Гриф
Прим. № _____
УДК _____
(індекс)

ДИСЕРТАЦІЯ

(назва дисертації)

(шифр і назва спеціальності)

(галузь знань)

Подається на здобуття наукового ступеня _____

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Науковий керівник (консультант) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Місто - рік

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	СО5.488.18-00.2025
--	--	--

Додаток 4

Голові Вченої ради Миколаївського
національного аграрного університету
академіку В'ячеславу ШЕБАНІНУ

науковий ступінь, вчене звання, посада,
місце роботи
ім'я та прізвище передбачуваного
_____голови / рецензента/опонента
разової спецради

Я, _____,
(ПІБ передбачуваного голови / рецензента/опонента разової СВР)

даю свою згоду на виконання обов'язків голови / рецензента/ опонента
(обрати необхідне) разової ради для прийняття до розгляду та проведення
разового захисту дисертації

« _____ »
(тема дисертації)

Аспіранта

(ПІБ Здобувача)

який(а) здобуває науковий ступінь доктора філософії з галузі знань

_____ та спеціальності _____
(код та найменування галузі знань) (код та найменування спеціальності)

Термін дії згоди три місяці з дати її підписання.

(дата)

(підпис)

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	CO5.488.18-00.2025
--	--	--

Додаток 5

Інформація про склад разової ради щодо дисертації

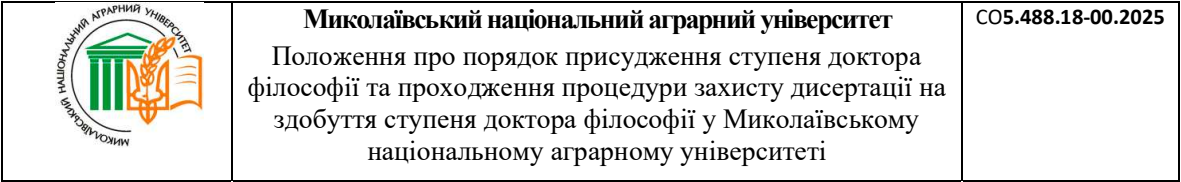
Назва дисертації

ПІБ		
Місце роботи		
Посада		
Факультет або інший структурний підрозділ		
Науковий ступінь (спеціальність, номер диплома)		
Дата отримання диплома		
ORCID	orcid.org/0000-0001-8347-5682	
Публікації		Відповідність пунктам дисертації
Назва статті 1		
Рік		
Ключові слова		
DOI		
Одноосібне авторство		
Містить державну таємницю / службову інформацію		
Посилання		
Назва статті 2		
Рік		
Ключові слова		
DOI		
Одноосібне авторство		
Містить державну таємницю / службову інформацію		
Посилання		
Назва статті 3		
Рік		
Ключові слова		
DOI		
Одноосібне авторство		
Містить державну таємницю / службову інформацію		
Посилання		

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	CO5.488.18-00.2025
---	--	---

Лист узгодження

Посада	Ім'я ПРИЗВИЩЕ	Дата	Підпис
Перший проректор	Дмитро БАБЕНКО		
Проректорка з наукової роботи	Антоніна ДРОБІТЬКО		
Уповноважений представник керівництва з якості	Віталій СОКОЛІК		
Завідувачка кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки	Альона КЛЮЧНИК		
Завідувачка кафедри рослинництва та садово-паркового господарства	Антоніна ПАНФІЛОВА		
Завідувачка аспірантури	Олена КУШНАРЬОВА		

[illegible]

	Миколаївський національний аграрний університет Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та проходження процедури захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Миколаївському національному аграрному університеті	CO5.488.18-00.2025
--	--	---

Лист реєстрації змін

Номер зміни	Дата й номер повідомлення про зміну	Лист документа	Розділ, підрозділ або пункт документа	Дата	Прізвище й ініціали, що реєструє зміну	Підпис
1						
2						
3						
4						
5						